

BPSD

- Beteendemässiga och Psykiska Symptom vid Demenssjukdom

Elsa Andersson

Överläkare Psykiatriska kliniken Halmstad

Specialist inom Långvårdsmedicin och Psykiatri

Inriktning äldrepsykiatri och demenssjukdomar

BPSD

9 av 10 demenssjuka
någon gång under sjukdomsförloppet

1. Stort lidande för den demenssjuke
2. Svåra att möta/bemöta för
närstående och personal

Beteendemässiga symptom

- Irritabilitet/aggressivitet
- Rop/skrikbeteende
- Vandringsbeteende
- Rastlöshet/plockighet
- Ohämmat beteende
- Apati
- Störd dygnsrytm

Psykiska symptom

- Vanföreställningar
- Hallucinationer
- Illusioner/feltolkningar
- Ångest/oro
- Kontaktsökande
- Depression

Behandling vid BPSD

- Kartläggning av orsak
  - När på dygnet
  - I vilka situationer/miljö/personal
  - Basala behov
  - Medicinsk utredning
  - Läkemedel
  - Kommunikation/hörsel/syn/språk

Kartläggning fortsättning

- Smärta, klåda, annat obehag
- Orienteringsförmåga
- Svårt att tolka situation
- Brist på aktivitet
- Orimliga krav

Sömnstörning-behandling

- Rutiner/god sönmiljö
- Sömnbehov/dygn
- Vaken dag- sömn på natten
- Dagliga aktiviteter
- Utomhusvistelse
- Måltider/mellanmål
- Vid behov Zopiklon, Oxazepam
- Tillfälligt Heminevrin (snabbt tillvänjande)

Depression

- Bör övervägas
- Cornell Skattningsskala
- SSRI (Citalopram, Sertralin)
- Mirtazapin vid ångest/sömnstörning
- Duloxetin (Cymbalta, Yentreve)

- Utvärdera efter 3-6 veckors behandling

Aggressivitet/Irritabilitet

- Kartlägg utlösande faktorer
- Bemötande
- Utevistelse/promenader

- SSRI kan prövas
- Oxazepam (medellångverkande benzo.)
- Risperidon i låg dosering (0,5- 2mg)

Motorisk oro vandningsbeteende

- Smärta
  - Akatysi (del av subkortikalt syndrom eller läkemedelsutlöst)
  - Mani
  - Agiterad depression
  - Ångest
-
- Behandling ges om möjligt mot grundsjukdom
  - Promenad/Utevistelse/Anpassad miljö

Paranoida vanföreställningar hallucinationer

- Kartlägg om:
  - Lidande för den sjuke
  - Dygnsvariation

- Memantin (Ebixa) vid Alzheimerdemens
- Risperidon, avvakta effekt (flera veckor)
- Oxazepam vid ångest
- Lugn och trygg miljö

Ångest, oro, kontaktsökande

- Trygg omgivning
- Ensamhet - Ge sällskap
- Aktivitet inne/utevistelse
- Taktil massage

- Vid behov medellångverkande benzodiazepin (Oxazepam)
- Nattetid tillfälligt Klometiazol (Heminevrin)

Rop/skrikbeteende

- Analysera
- Behandla orsak om sådan hittas

- Bemötande

- Särskild läkemedelsbehandling finns inte

Ohämmat beteende

- Gränssättning
  - Avledning
  - Rutiner
  - Konkret
-
- Bensodiazepiner oftast kontraindicerat

Apati

- Stimulans
- Miljö
- Kolinesterashämmare (Aricept, Reminyl, Exelon) vid Alzheimerdemens
- Tillägg av Memantin (Ebixa) vid AD
- Depression ?

Tack

Slut

FRÅGOR ?